

**MG-108**

March-2022

B.A., Sem.- I

EC-2-101 : Sanskrit

(पञ्चतन्त्रे काकोलूकीयम्)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- सूचना :** (1) विभाग-Iना अध्या ४ प्रश्नोना गुण सरभा छे.  
**Instructions :** All question in Section-I carry equal marks.  
 (2) विभाग-Iभांथी कोठिपणु त्रणु प्रश्नोना ४वाअ आपो.  
 Attempt any **three** question in Section-I.  
 (3) विभाग-IIनो प्रश्न नं. 9 इरजियात छे.  
 Question-9 in Section-II is compulsory.

**विभाग-I / Section-I**

1. नीचे आपेला गद्यभंडो-नो अनुवाद करो : 14  
 Translate the following paragraphs :  
 (1) अथ गते तस्मिन् गजयूथे शशकाः सोद्रेगा गजपाद क्षुण्णसमावासाः केचिद्भग्नपादाः अन्ये गर्जरितकलेवरा रुधिरप्लुताः, अन्ये हतशिशवो बाष्पपिहितलोचनाः समेत्य मिथो मन्त्रं चक्रुः – ‘अहो विनष्टा वयम्, नित्यमेवैतद्गजयूथमागमिष्यति यतो नान्यत्र जलमस्ति । तत्सर्वेषां नाशो भविष्यति ।  
 (2) अथ तस्य तां धर्मोपदेशनां श्रुत्वा शशक आह – ‘भोः भोः ! कपिञ्जल ! एष नदीतीरे तपस्वी धर्मवादी तिष्ठति । तवेनं पृच्छावः कपिञ्जल आह – ‘ननु स्वभावतोऽयमस्माकं शत्रुभूतः । तद् दूरे स्थित्वा पृच्छावः । कदाचिदस्य व्रतवैकल्यं सम्पद्येत ।’ ततो दूरस्थौ तावूचतुः – ‘भोस्तपस्विन् ! धर्मोपदेशक ! आवयोर्विवादो वर्तते । तद्धर्मशास्त्रद्वानास्माकं निर्णयं कुरु । यो हीनवादी स ते भक्ष्य’ इति । स आह – ‘भद्रौ ! मामैवं वदतम्, निवृत्तोऽहं नरकमार्गाद्विसाकर्मणः अहिंसैव धर्ममार्गः ।’
2. ‘ब्राह्मणधूर्तत्रय’ कथा अने तेनो ओध लओओ. 14  
 Describe the content, moral and story of ‘ब्राह्मणधूर्तत्रयकथा’ fable.
3. ‘पिपीलीकाभुजङ्गकथा’ कथा अने तेनो ओध लओओ. 14  
 Describe the content, moral and story of ‘पिपीलीकाभुजङ्गकथा’ fable.
4. नीचेना पर टूंकनोओ लओओ : 14  
 Write short note of the following :  
 (1) ब्राह्मणसर्पकथा – ओध  
 (2) ‘स्वर्णहंसराजकथा’ – ओध

5. नीचेनाभांथी गभे ते भे श्लोकनो अनुवाद करो : 14  
 Translate the following Shlokas : (Any **Two**)  
 (1) बलवन्तं रिपुं दृष्ट्वा सर्वस्वमपि बुद्धिमान् ।  
 दत्त्वा हि रक्षदेत्प्राणान् रक्षितैस्तैर्धनं पुनः ॥  
 (2) सहस्रं भारते कश्चिच्छतमन्यो दशापरः ।  
 मम त्वकृतपुण्यस्य क्षुद्रस्यात्माऽपि दुर्भरः ॥  
 (3) मानो दर्पस्त्वङ्कारः कुलं पूजा च बन्धुषु ।  
 दासभृत्यजनेष्वाज्ञा वैधव्येन प्रणश्यति ॥  
 (4) हर्तव्यं ते न पश्यामि हर्तव्यं चेद्भविष्यति ।  
 पुनरप्यागमिष्यामि यदीयं नाऽवगूहते ॥
6. 'चौरवृद्धवणिककथा' वर्णवी तेनो ओध स्पष्ट करो. 14  
 Describe the content, moral and story of 'चौरवृद्धवणिककथा' fable.
7. प्राणीकथानो उद्भव अने विकास वर्णवो. 14  
 Describe the origin and development of 'प्राणीकथा'.
8. नीचेनी टूंकनोंध लभो : 14  
 Write short note of the following :  
 (1) पंचतंत्रनी शैली  
 (2) पंचतंत्रना कर्ता

### विभाग-II / Section-II

9. (A) नीचेना प्रश्नोना सायो विकल्प शोधीने पूर्ण करो : 4  
 Answer the following questions with correct option :  
 (1) पंचतंत्रकारना भते धर वगरेभांकेटला वर्ष सुधी करेदो वसवाट प्रमाणभूत मनाय छे ?  
 (a) सात वर्ष (b) दस वर्ष (c) पांच वर्ष  
 (2) धुताराओनां ठगारां वचनोथी गभरायेला ब्राह्मणे अकराने शुं मानीने ईंकी दीधो ?  
 (a) यांडाल (b) गधेडो (c) मायावी राक्षस  
 (3) 'सुवर्णहंसराज' कथाभां 'जाम्बूनद' शब्दनो अर्थ शुं छे ?  
 (a) जंभुनुं वृक्ष (b) सुवर्ण (c) हंसपक्षी  
 (4) पं. विष्णुशर्मा अने राजा अमरसिंह कया देशभां रहेता हता ?  
 (a) महिलारोप्य (b) सुवर्णनगर (c) गांधार
- (B) नीचेनां जोडकां जोडो : 4  
 Match the following :  
 (1) काकोलूकीयम् – लाडली  
 (2) वल्मीक – पारधी  
 (3) लुब्धक – संधि-विग्रह  
 (4) लगुऽम् – राक्षो